

ÅRSPLAN 2016-2017

RUGLANDVEIEN BARNEHAGE

Innhold

ÅRSPLAN 2016-2017	1
RUGLANDVEIEN BARNEHAGE.....	1
Om barnehagen.....	3
Foreldresamarbeid	3
Foreldrenes medvirkning	4
Andre samarbeidspartnere	5
Overgang fra barnehage til skole	5
Barnehagens pedagogiske innhold	6
Omsorg, dannelse, lek og læring og sosial kompetanse.	6
Barns medvirkning.....	7
Lek på tvers.....	7
Lek er læring og læring er lek	8
De minste barna	8
Språk.....	9
Lek – en skapende prosess	9
Fagområdene.....	10
Progresjon i fagområdene	11
Kommunikasjon, språk og tekst (mål og metoder)	11
Kropp, bevegelse og helse (mål og metoder).....	12
Kunst, kultur og kreativitet (mål og metoder).....	12
Natur, miljø og teknikk (mål og metoder)	13
Antall, rom og form (mål og metoder)	14
Etikk, religion og filosofi (mål og metoder)	14
Nærmiljø og samfunn (mål og metoder).....	15
Satsningsområder.....	15
Vurderinger/dokumentasjon.....	16
Plan for kompetanseutvikling.....	16
2015 -16 : Årshjul – dokumentasjon og vurdering.....	17
Merkedager og viktige datoer for barnehageåret 2015-2016	18

Om barnehagen

Ruglandveien barnehage ble åpnet november 1989. Høsten 2002 ble barnehagen utvidet med en avdeling, en nyoppusset første etasje i speiderhuset ved siden av.

Barnehagen har 3 avdelinger: Den minste med 9 barn under 3 år i speiderhuset "Knerten", og 2 avdelinger "Kardemommeby" og "Hakkebakkeskogen" i det store huset, med tilsammen 36 barn over 3 år.

Barnehagen er en privat, foreldreeiet heldagsbarnehage, stiftet som et samvirkeforetak med ikke-økonomiske formål. Den drives gjennom offentlig støtte og foreldrebetaling. Budsjettet godkjennes og vedtas av foreldrerådet, og styrer har ansvaret for den daglige økonomien. Et regnskapsbyrå er engasjert til øvrig hjelp.

Åpningstiden er kl.7.30 – kl.17.00, fem dager i uken. Barnehagen er stengt jul og påske, samt fire sammenhengende uker om sommeren. Vi har fem planleggingsdager i året hvor barnehagen holdes stengt for barna.

Nærmiljøet gir fin anledning til turer: litt skogholt, lekeplass og Lysakerelven. Det er lite biltrafikk på veiene rundt barnehagen.

Foreldresamarbeid

"Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling." (Barnehageloven § 1 Formål, 1.ledd)

Foreldre og barnehagens personale har et stort felles ansvar for barnas trivsel og utvikling. Foreldrene skal være trygge på at barna deres blir sett og respektert og får delta i et fellesskap som gjør dem godt. Barnehagen er hver dag et viktig møtested for barn, foreldre og personalet. Den daglige kontakten i garderoben med foreldrene er "dagens viktigste møte", der personalet møter barna med omsorg og respekt. Personalet tilstreber på best mulig måte å imøtekomme og respektere foreldrenes prioriteringer og ønsker. Det er viktig for oss å være lydhøre foreldrenes behov, og imøtekomme ønsker og forslag så godt det lar seg gjøre. Samarbeidet skal bygge på gjensidig respekt og forståelse, der både foreldre og personalet har en forståelse for de dilemmaer som kan oppstå når hensynet til et enkelt barn må sees i forhold til barnegruppen.

Et eksempel kan være at noen dager er det god tid til å møte barn og foreldre i garderoben, med informasjons-veksling og uformell prat med hver familie, mens andre dager krever barnegruppen at personalet har fokus på dem, og rekker bare å si "hei og "ha det". Det

viktigste er at foreldrene har åpenhet og tillit til at personalet gjør sitt beste for sitt barns trivsel og utvikling.

Foreldrenes medvirkning

”For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.” (Barnehageloven § 4 Foreldreråd og samarbeidsutvalg)

Ruglandveien barnehage har flere fora der vi møtes for å samarbeide:

- På høsten arrangeres et foreldremøte. For at foreldrene skal ha en reell innflytelse, er det helt nødvendig at de får all den informasjon de trenger for å kunne mene noe om barnehagens indre liv. Det er helt vesentlig at foreldrene får god informasjon om hva barnehagen står for, og hva de skal kunne forvente av barnehagen rent innholdsmessig. Høstens foreldremøte foregår derfor avdelingsvis. Det skal bli tid til spørsmål, utveksling av daglige erfaringer, diskusjon/synspunkter omkring verdier og om planer som blir presentert for foreldrene.
- Foreldresamtaler med pedagogisk leder tilbys foreldrene minst 2 ganger i året. I dialog og samarbeid med foreldrene kan det være behov for flere samtaler. Viktig informasjon mellom pedagogisk leder og foreldrene skjer på disse møtene, der man legger planer sammen for å ivareta og styrke enkeltbarns utvikling.
- Felles temakveld med foreldre og personalet har noen år vært praktisert på våren, sammen med andre barnehager i nettverket, med leie av lokaler og spleis av utgifter til foredragsholder. En felles temakveld bringer bedre en lik forståelse for aktuelle temaer, og diskusjonen kan føres videre i egen barnehage.
- Foreldre og ansatte sitter sammen i samarbeidsutvalget (SU). Foreldrene gis mulighet til å delta aktivt i planleggingen av barnehagens innhold, ved å gi innspill og være med i prosessen fram mot barnehagens årsplan. Sammen med representantene i SU fastsettes barnehagens årsplan. Nye rutiner i Ruglandveien barnehage vil bety at prosessen med ny årsplan vil starte på våren. Årets nye årsplan vil derfor i fremtiden bli presentert for alle foreldrene på høstens foreldremøte
- Årsmøte/generalforsamling avholdes i mars. Der blir årsregnskapet gjennomgått, nytt budsjett vedtatt og det blir gjennomført valg av nye medlemmer til barnehagens styre.
- Styret skal lede barnehagen i samsvar med lov, vedtekter og foreldrerådets vedtak, og i samarbeid med daglig leder. Om styrets oppgaver – se punkt 7 i Vedtekter For Samvirkeforetaket Ruglandveien Barnehage SA.
- Samarbeid om vedlikehold av bygg og barnehagens uteområder skjer gjennom foreldrenes dugnadsinnsats noen ganger i året.
- På høstens foreldremøte velges blant foreldrene deltagelse til 17- mai-komite, medlemmer til SU, dugnadsansvarlige, noen familier som klipper gresset. Foreldrenes engasjement i disse komiteene er av stor betydning, vi sparer penger (gjør det vi kan selv på dugnad!).

Andre samarbeidspartnere

I samarbeid med foreldrene kan barnehagen ta kontakt med barnevernet, pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT), fysioterapeut og helsestasjon for samarbeid om enkeltbarn.

TIT – Tidlig innsatsteam er en ny modell for tidligere *tverrfaglig utvalg*. Innsatsteamet består av faste deltagere fra helsestasjon, barnevern, PPT og styrer/avd.leder fra den barnehagen der de ønsker saken sin drøftet. Det forventes deltagelse fra foreldrene. Det kan iverksettes tiltak eller videreformidles kontakt til andre faginstanser. For mer informasjon se www.baerum.kommune.no/politikk-og-samfunn/barum2035/sammen-for-barn-og-unge/

Overgang fra barnehage til skole

”Barnehagen skal, i samarbeid med skolen, legge til rette for barns overgang fra barnehage til første klasse og eventuelt skolefritidsordning. Dette skal skje i nært samarbeid med barnets hjem. Planer for barnas overgang fra barnehage til skole må være nedfelt i barnehagens årsplan” (Rammeplan 2011, kap.5.1 s.59).

Bærum kommune har utarbeidet rutiner for å sikre gode overganger i hele opplæringsløpet. For **barnehager** gjelder følgende rutiner året før skolestart:

September / oktober	Foreldremøte i barnehagen Informasjon om rutine og om hvordan vi forbereder barna til skolestart
Før 1. november	Foreldrene må melde barna inn i skolen og eventuelt foreta uforpliktende påmelding til SFO
April / mai	Informasjonsmøte på skolen for foreldre/foresatte
Før 1. mai	Påmelding SFO
Før 15. mai	Siste foreldremøte i barnehagen Fylle ut overføringsskjema
Mai / juni	Besøksdag på skolen
Innen 30. juni	Brev fra skolen til hjemmet om første skoledag

Mer om rutine finnes på Bærum kommune sine nettsider:

<https://www.baerum.kommune.no/opplaringslop>

For våre ”tigerbarn” (skolestartere) har vi fokus på:

- Få kunnskap, kjennskap og erfaring gjennom: lek, samtale, ulike oppgaver, turer/opplevelser
- Øve på selvstendighet: kle av/på seg, toalettsituasjonen, holde orden på egne klær og sko, holde orden på egne saker, ta imot og utføre beskjeder, gi en beskjed, kunne uttrykke egne ønsker og behov, ta del i planlegging- forberedelse- gjennomføring- etterarbeid, vente på tur, lytte til andre

Dessuten ønsker vi at barna skal oppleve å få ansvar, føle seg til nytte, hjelpe de som er yngre og være positive forbilder.

Barnehagens pedagogiske innhold

"Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger" (s. 27 i Rammepplanen).

Barnehagen er en del av utdanningssystemet vårt. Personalet legger til rette for omsorg, danning, lek, læring, humor, utvikling av sosiale og språklige ferdigheter.

Dette kjennetegner oss i Ruglandveien barnehage:

Barnehagens pedagogikk skal i hovedsak bygge på barnets egen virksomhet, der leken er sentral i barnehagens liv.

Vi vil gi barna gode natur- og kulturopplevelser, variasjon og progresjon preger barnehageårene fra 1-6 år.

Vår visjon: "Glade barn i barnehagen!"

Omsorg, danning, lek og læring og sosial kompetanse.

"Omsorg i barnehagen handler både om relasjon mellom personalet og barna og om barnas omsorg for hverandre." (Rammepplanen s. 31)

Gjennom hele dagen vil barna oppleve omsorg; i stell, måltider, påkledning, i lek og læring. Personalet gir mye omsorg ved å gi barna varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. Ved god omsorg vil barna bli styrket for å utvikle tillit til seg selv og andre, og gradvis ta større ansvar for fellesskapet.

Sosial danning handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Barna får utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De lærer å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, om tilgivelse, likeverd og solidaritet; verdier som er forankret i menneskerettighetene.

Gjennom hverdagsaktiviteter opplever barna små og store konflikter i samspill med hverandre. I samhandling med andre barn får de svar på "Hvem er jeg?" og utvikler sine sosiale ferdigheter. Personalet er i nærheten for å veilede barna om verdier, normer, tanker og handlingsmåter som er akseptable. Arbeidet med utvikling av sosial kompetanse ligger til grunn for alt arbeidet vi gjør i barnehagen. Kvaliteten på samspillet vil bli avgjørende for hva

og hvordan barn lærer. Barnehagen fremmer demokrati og likestilling og motarbeider alle former for diskriminering. Personalet legger til rette for at barna skal danne vennskap.

Barns medvirkning

Rammeplanen vektlegger barnas rett til medvirkning – barn har rett til å uttrykke seg og ha innflytelse på sitt liv i barnehagen. Hvordan medvirkningen praktiseres vil være avhengig av barnets alder og modenhet.

I Ruglandveien barnehage får barna hver dag velge å være sammen med barn på forskjellige alderstrinn. De kan finne venner etter egen modenhet, f.eks. kan en moden 3-åring få utvikle seg i fin lek med en 4-åring. Besøk på annen avdeling skjer mellom avdelingene Kardemommeby og Hakkebakkeskogen. Besøk fra Knerten skjer gjerne i følge med personalet derfra. Vi legger stor vekt på selvvalgte aktiviteter, også formingsaktiviteter kan gjøres alene eller i små og store grupper- der barna ønsker å være. Personalet har erfaring med å lytte og gi rom for barns medvirkning i egen hverdag. Gjennom samtaler enkeltvis og i samlingsstund for eksempel, gis det anledning for barna å gi uttrykk for ønsker. F.eks. er det viktig å lytte til barnegruppens behov – en urolig barnegruppe kan være signal om at hverdagen har for mange forskjellige aktiviteter, turer ute el. slik at det blir for liten tid til "bare lek".

Barna får oppleve lyttende voksne til det de ønsker å fortelle. De minste barna har egne uttrykksmåter for å vise glede og trivsel. Personalet er bevisst deres signaler og ønsker. Her er også avdelingen fylt med gjennomsiktede kasser med leker slik at barna kan peke og finne fram til det de ønsker leke med.

Lek på tvers

De eldste barna, «tigerbarna»(5-åringene), vil være sammen i egen gruppe en dag i uka hele året. I år teller gruppen 11 barn. Den gruppen har egen plan, med tradisjoner og aktiviteter som gir utfordringer og utvikling i forhold til modenhet og med tanke på å gi dem en god ballast til skolestarten neste år.

Når tigerbarna blir borte fra barnehagen nesten hele dagen, skjer det noe med resten av de yngre barna. Rom og leker inne og ute blir mer tilgjengelige- bedre plass til lek, mindre støy og sosialt mindre konkurranse om å posisjonere seg i samspillet med de eldste barna.

Vi ønsker ta vare på muligheten denne dagen, til å la 24 3-og 4-åringene finne hverandre på tvers av avdelingene. Personalet vil legge til rette og oppmuntre for lek, samspill og aktiviteter ved at deres personale er på annen avdeling i den tiden. Målet er å legge til rette for vennskap på tvers, og gi flere lekesteder med flere valg for barna. Mot sommeren kan også 2-åringene fra Knerten bli inkludert på de to store avdelingene, som en myk overgang til stor avdeling.

Lek er læring og læring er lek

”Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter”.(Barnehageloven § 2 Barnehagens innhold , 2 ledd)

Lek er en av grunnsteinene for å utvikle sosial kompetanse. Sosial kompetanse defineres som *kunsten å omgås hverandre*.

De minste barna

Små barn leker mye fysisk lek. De hopper, løper og tommer om hverandre. På Knerten brukes madrassen flittig. Barna hopper og ruller. De løper og kaster seg ned på madrassen. Leken preges av mye knuffing og mye latter. Knuffingen er på lek, men kan fort gå over til å være på alvor dersom en knuffer litt for hardt eller en ikke vil være med på leken lenger. Gjennom denne type lek lærer barna blant annet å beherske kroppen sin og å stoppe når noen ikke vil mer. Det er viktig at vi voksne lar barna få leke på denne måten, og at vi er tilstede for å hjelpe når det trengs.

Parallelllek er også en lekeform som kjennetegner en småbarnsgruppe. Parallelllek er lek hvor barna leker det samme uten å leke med hverandre. For eksempel at to barn sitter ved siden av hverandre og leker med hver sin hest. De leker ikke sammen til å begynne med, men etter hvert ser vi ofte at de begynner å herme etter hverandre. De ser på hverandre, hermer og utvikler et samspill.

Allerede i 1-2 års alderen begynner barna å leke *”late som – leker”*. De leker enkle handlinger som å drikke av en dukkekopp, late som bamsen drikker eller at hesten løper. En skje kan brukes som telefon osv.

Rollelek er en form for late som – lek. Denne leken begynner barna å leke i 2-3 års alderen. Her leker barna at de har en annen rolle. De går selv inn i en rolle, eller de lar en dukke eller lignende spille en rolle. I rolleleken kan en få utløp for innestengte følelser og bearbeide disse. Man kan gjenoppleve vonde eller gode episoder gjennom å spille roller. I leken kan en være redd, lei seg eller sint uten å være det i virkeligheten. Alt er på liksom.

I leken øver barna seg på å omgås hverandre og de øver på å mestre situasjoner de møter i virkeligheten. Et eksempel på det kan være når to barn sterkt ønsker å leke med samme leke – da må den ene gi fra seg. De må lære å sette *egne behov* til side.

Når barna leker med biler kan vi *telle* hvor mange biler det er. Vi kan snakke om *farger* på bilene, og øve på begreper som at den røde bilen står *foran* den gule.

Språk

Barn i 1-3 års alderen er midt i *språkutviklingen*. De lærer nye ord hele tiden, og setter stadig flere ord sammen. Ofte er de svært ivrige på å *benevne* ting sammen med en voksen. Navn på kroppsdelene, mat, frukt, klær og ting er typisk. De vil gjerne lære. Sang er også viktig for språkutviklingen. De som ikke har språk kan være med å synge gjennom bevegelsene. Vi ønsker at barna skal føle glede gjennom opplevelse av musikk. Gleden skal være med på å utvikle samspillet i gruppa..

Samspillet i en småbarnsgruppe preges ofte av såkalte "*flirekonsenter*". Flirekonsenter er situasjoner hvor barna underholder hverandre. Når barna sitter rundt bordet er det ofte en som lager lyd og de andre stemmer i ved å herme etter den første. Etter hvert lager de nye lyder eller grimaser. De hermer etter hverandre og klukkler. Det samme gjelder velkomst komiteen i garderoben. Når barna ser at det kommer et barn, løper de ut i garderoben for å ta det i mot. De tuller og tøyser, prater og babler.

Barna skjønner det også hvis et barn er litt trist. De prøver ofte å trøste eller avlede det barnet som er trist. Dette gjør de ved å gi barnet en kos, "showe"-gjøre seg til, eller de henter en leke som de tror barnet vil like.

Små barn er sosiale. På Knerten ser vi at de blir veldig knyttet til hverandre. De legger ofte merke til det hvis en er borte. Når de ser en mamma eller pappa utenfor vinduet sier de fra at nå kommer pappa`n din. Hvis et barn spør etter mamma svarer ofte en av de andre at "mamma er på jobben".

Lek – en skapende prosess

Lek er en skapende prosess som barnet selv styrer. Gjennom leken lærer barnet å mestre ulike ferdigheter. Det får mulighet til å leve ut ulike følelser, bruke fantasien og å utfolde seg ufarlig og uten for store konsekvenser.

Leken er fremfor alt en frivillig aktivitet. Barnehagen kan tilrettelegge for leke-aktiviteter som styrker barnet på ulike områder, men som ikke fyller den *spontane* lekens funksjon. Det er viktig for personalet å gi rom for leken, skape ro rundt lekende barn og hjelpe barn til å videreutvikle den. Personalet vil være tilstede med øyne og ører for å se at leken ikke blir stereotyp eller at det er de samme barna som dominerer. Personalet vil ofte hjelpe til med å gi nytt materiell og ny kunnskap og fantasi for å videreutvikle en lek som f.eks. "har stoppet opp".

I barnehagen ser vi mange former for lek; fra 1-åringens funksjonslek med kroppen sin, til 4-5 åringens velutviklede rollelek, hvor kommunikasjon, fantasi og samspill med andre er sentralt.

Leken er spesiell, den er i stadig forandring og krever at deltagerne er med på det som skjer – godtar og inngår kompromisser. Mye læring av språk og sosial kompetanse utvikles

gjennom leken. Et barn som har lekt mye rollelek vil være godt rustet til å delta aktivt i samspillet med andre i skole og fritid.

Vi vet at i leken foregår det også et maktspill; barn "prøver seg ut" på hverandre, noen bestemmer, mens andre bare "er med". Men flinke lekere har mye å bidra med i leken, og de andre barna kan lære mye av dem! Slike lekestunder krever at personalet går varsomt inn og rettleder (med all respekt for leken), og gir barna holdninger slik at alle etter hvert går ut av leken med styrket selvfølelse.

Barnehagen består av barn i mange forskjellige livssituasjoner. Det er viktig at de ansatte forstår hvert enkelt barns behov. Personalet legger til rette for at barn opparbeider følelsen av å mestre en utfordring, eller tar i bruk sine iboende ressurser for å løse utfordringer. Noen barn har behov for mer tilrettelegging enn andre, og de ansatte i barnehagen må tilpasse aktivitetene slik at også disse barna oppnår en god mestringsfølelse.

Fagområdene

Alle barna i Ruglandveien barnehage skal i løpet av året ha noen opplevelser innenfor disse områdene. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Barna skal oppleve progresjon fra år til år. De skal oppleve seg selv og barnehagen litt forskjellig gjennom årene de er hos oss. Gjennom metoder som temaarbeid, ekskursjoner, samtaler, rutiner og aktiviteter arbeider vi med fagområdene.

F.eks. kan alle 7 fagområdene flettes inn i et temaarbeid. Å arbeide med tema betyr først og fremst å vekke eller tilfredsstille barns nysgjerrighet, styrke evnen til fordypning og å holde på et emne over tid. Det er viktig med fokus på prosessen, og ikke på produktet! Avdelingenes månedsplaner/halvårsplaner/resymeer og hverdagsaktiviteter vil gjenspeile fagområdene. Det meste blir lagt ut på barnehagens hjemmeside, under avdelingene.

Progresjon i fagområdene

Kommunikasjon, språk og tekst (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
Begrepslæring i dagligsituasjoner	Sanger, rim og regler brukes aktivt	Deltar aktivt i "språktulleleker", fortelle vitser , gåter
Her-og-nå erfaringer	Samtaler og dramatisering i små grupper	Kunne gi og ta imot muntlig beskjeder
Gjentakelser	Bøker med mer tekst, enkel gjenfortelling	Høytlesning fra bøker uten bilder, gjenfortelling, kunne fortelle historier
Pekebøker, enkle bøker med lite tekst, enkle rim og regler, sanger med bevegelser, eventyr	Rollelek	
Benevne fargenavn i naturlige sammenhenger	Enkle regel-leker	Samtale om følelser
Bevisst, aktiv bruk av språket fra de voksnes side	Bruke fargenavn, benevne kroppsdeler	Barneintervjuer
Begynnende rollelek	Konstruktiv bruk av språket i konfliktløsning	Avanserte regelleker, turtaking
	Sette ord på følelser	Kjennskap til symboler som bokstaver, tall, ordbilder. Kunne skrive eget navn
		Skoleforberedende aktiviteter - telling, abstrakte begreper

Kropp, bevegelse og helse (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
Bli kjent med egen kropp gjennom bevegelse i variert terreng (og uteområdet i barnehagen)	Ta utfordringer vedr. egen kroppsbeherskelse, tørre å prøve nye ting	Varierte grovmotoriske utfordringer som hinderløype, klatrevegg, kast og ta imot ball,
Bli kjent med kroppen og navn på noen kroppsdelene	Positivt forhold til fysisk aktivitet	Regelleker ute
Opplive kroppslig mestring utfra egne forutsetninger	Øve på fysiske grovmotoriske ferdigheter som klatre, krype, sykle, ski, balansere, hoppe	Mer utholdenhet ved fysisk aktivitet, lenge turer, egne turer for 5-åringene
Sansemotoriske aktiviteter	Lære om sansene og kroppens funksjoner	Ski, sykling to-hjuls sykkel
Enkle finmotoriske aktiviteter	Turer i nærmiljøet og Fossum	Trene selvstendighet rundt påkledning (knapper, glidelåser med mer)
Legge til rette for ulike søvn- og matbehov	Tilby sundt og variert kosthold	Fokus på blyantgrep, klipping
Innarbeide rutiner i forhold til hygiene	Kjenne til og lære gode hygiene-rutiner	Trene selvstendighet rundt hygiene og toalett

Kunst, kultur og kreativitet (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
Få erfaring med ulike typer materialer, enkle formingsaktiviteter, skape noe, fokus på prosessen	Stimulere kreativitet og fantasi med å undre oss sammen	Mer avanserte formingsaktiviteter, konkrete oppgaver
Benytte musikk, dans, dramalek	Varierte formingsaktiviteter	Aktiv bruk av drama/ rollelek
Være delaktige på barnehagens merke- og tradisjonsdager	Ulike uttrykksformer	Benytte biblioteket
	Opplive mestring gjennom å skape noe av musikk, drama, forming, bruke rytmeinstrumenter	Museumsbesøk Delta på div. kulturtilbud; teater, konserter osv
	Teaterbesøk	Norske merkedager og tradisjoner
	Formidle barnekultur gjennom rim, regler, sanger	
	Aktivdeltakelse på barnehagens merke- og tradisjonsdager	

Natur, miljø og teknikk (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
<p>Utelek hver dag (nesten) uansett vær</p> <p>Gode utelivsopplevelser Små turer i nærmiljøet</p> <p>Bondegårdsbesøk, Begynnende erfaring med dyr, insekter og planter</p> <p>Besøke Emmas Sansehus</p> <p>Begynnende erfaringer med ulike årstider og værtyper, vann, snø, isete underlag</p> <p>Utforske hverdagslige teknikker Som lime, åpne, lukke, sette sammen,</p> <p>Enkel byggelek</p>	<p>Turer alle årstider</p> <p>Undre oss sammen i naturen, benytte hjelpemidler som oppslagsbøker, internett, lupe</p> <p>Kjennskap til årstidenes virkninger</p> <p>Kjennskap til nærmiljø og turområder</p> <p>Ta vare på naturen, rydde etter oss osv.</p> <p>Erfare bruk av forskjellige verktøy</p> <p>Konstruksjonslek med forskjellige byggematerialer</p>	<p>Utvide turområdene</p> <p>Forståelse for å ta vare på naturen, naturvern</p> <p>Kunnskap om samspillet i naturen</p> <p>Innblikk i IKT, spesielt gjennom bruk av digitalt kamera</p> <p>Mer avansert byggelek med ulike materiale og verktøy</p> <p>Utforske teknikker for å finne kreative løsninger på ulike utfordringer</p> <p>Enkle kjemiforsøk</p>

Antall, rom og form (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
<p>Øve telling i naturlige situasjoner</p> <p>Øve telling under antall 5,</p> <p>Klassifisere (rydde i kasser)</p> <p>Legge til rette på avd. for god romfølelse (gjemme seg, krype)</p> <p>Få erfaring med ulike leker: tunge, lette, ulik former, myke, harde.</p> <p>Formingsaktiviteter – collage byggelek</p>	<p>Øve telling der situasjonen er naturlig (eks. matlaging, dekke bord)</p> <p>Telle under antall 10</p> <p>Rydde, sortere, se likheter/forskjeller, sammenlikne</p> <p>Se arkitektur, kunst</p> <p>Enkle terningspill</p> <p>Måle, mønster, symmetri</p> <p>Erfaring med vekt, tyngde</p> <p>Kjennskap til geometriske former</p>	<p>Øve telling opp til 20, (også telle baklengs fra 10)</p> <p>Kunne geometriske begreper</p> <p>Øve sammenheng mellom mengde og symbol (tall),</p> <p>Sortering etter begreper (tykk, tynn, former)</p> <p>Erfaring med ulike formingsmaterieell</p> <p>Arkitektur og kunst</p> <p>Gjemsel, strategispill, terningspill, puslespill</p> <p>Design: figurer, mønster, symmetri, arkitektur og kunst</p> <p>Eksperimentering</p> <p>Lære klokka: hel og halv</p>

Etikk, religion og filosofi (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
<p>Erfare at vi er forskjellige mennesker med ulike behov</p> <p>Lære respekt for det som lever</p> <p>Begynnende utvikling av sosiale ferdigheter</p> <p>Vise omsorg og empati, kunne trøste</p> <p>Forskjell på rett og galt</p> <p>Holdningsskapende arbeid mot mobbing</p>	<p>Erfare at man kan bidra med ulike ting</p> <p>Respektere hverandre</p> <p>Tare på og hjelpe hverandre</p> <p>Bidra til å løse konflikter</p> <p>Videreutvikle sosiale ferdigheter</p> <p>Markere tradisjoner og høytider</p> <p>Holdningsskapende arbeid mot mobbing</p>	<p>Se andres behov og handle positivt ut fra det</p> <p>Kunne argumentere for egne meninger</p> <p>Filosofiske samtaler</p> <p>Kjenne norske tradisjoner og høytider</p> <p>Holdningsskapende arbeid mot mobbing</p>

Nærmiljø og samfunn (mål og metoder)

1-2 åringer	3-4 åringer	5-åringer
Gruppetilhørighet og felles opplevelser	Forholde seg til regler og rutiner, vise sosial kompetanse i hverdagen	Forståelsen av rollen som eldst i barnehagen, hjelpe til og ta hensyn til de yngre
Bli kjent med rutiner og regler i barnehagen	Kjenne til enkle trafikkregler	Trene på trafikkregler
Korte turer, utforske det helt nære, f.eks. barnehagens egen "skog"	Kjenne til faste tursteder i nærmiljøet f.eks. lekeplasser i nærheten.	Kunnskap om brannvern og nødnummer
Familien min, hvor bor vi?		Bedre kjennskap til nærmiljøet, Lysakerelven Bekkestua (biblioteket) Skogen ved Fossum Buss/trikk

Satsningsområder

De faglige satsningsområdene til Bærum kommune (2015-2018) gir også Ruglandveien barnehage en mulighet for et felles rammeverk som styringsredskap for et kvalitativt godt tilbud. De faglige satsningsområdene i barnehagemeldingen er:

- * Lekens betydning for barnas utvikling
- * Arbeid mot mobbing
- * Realfag – undring og glede knyttet til matematikk og naturfag

I tråd med Utdanningsdirektoratets fokus på barns sosiale utvikling og deres psykososiale miljø, blir arbeidet med prosjektet : «**Barns trivsel- voksnes ansvar**» avsluttet denne våren. Resultatet av dette arbeidet har blitt et verktøy for alle kommunale og private barnehager i arbeidet med å forebygge og forhindre krenkende ord og handlinger mot barnehagebarn. Planen er omfattende og forpliktende for personalet og det er viktig at foreldrene har kjennskap til denne , samtidig som man forplikter seg til å samarbeide med barnehagen- til det beste for alle barn.

Planen ligger som vedlegg til årsplanen og heter «Plan for å sikre barna et godt psykososialt miljø».

Rammeplanen uttrykker at barnehagen «*har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing*» og sier videre at «*sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd som diskriminering og mobbing*».

På planleggingsdager, personalmøter og gjennom kurs og samlinger med de andre barnehagene vil de ansatte i Ruglandveien barnehage fortsette å reflektere omkring *verdier*, og legge stor vekt på å bygge *gode relasjoner til hvert barn*. Personalet et *støttende tilstede* når barna bygger relasjoner, deltar i samspill og tilegner seg og videreutvikler ferdigheter som gjør samhandling mellom dem trygg og positiv. At barna har et godt psykososialt miljø hvor ingen barn blir plaget, ertet eller

utestengt, er det viktigste arbeidet vi gjør med barna. Eksempler: vi snakker *mye* om hvordan vi skal være mot hverandre, samtaler om vennskap og deltagelse med barna, rollespill, Truls og Trine-dukk, bøker og samarbeid med foreldrene.

Vurderinger/dokumentasjon

Personalet foretar hele tiden løpende vurderinger av eget arbeid. Observasjoner og tilbakemeldinger fra barna og foreldrene er viktig for vurderingsarbeidet vårt. Ukentlige avdelingsmøter, planleggingsdager og personalmøtekvelder blir i hovedsak brukt til dette. Foreldresamtalene og foreldremøtene er viktige møter, der personalet og foreldrene evaluerer sammen. I samarbeid med foreldrene har vi konkludert med at e-post med bilder og informasjon til foreldrene er man fornøyd med. Vi legger også ut informasjon på vår hjemmeside.

Tradisjonelle kulturbegivenheter som nissefest, Lucia- feiring, teaterbesøk, 16. mai-fest, karneval, grønnsaksfest, påskefrokost og skidager foreligger i egne permer med evalueringer. Dette gjør det lettere for nye ansatte og foreldre å videreføre hyggelige tradisjoner.

Plan for kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse. Personalet i Ruglandveien barnehage vil fortsette å implementere den planen vi har fått gjennom «*Barns trivsel, voksnes ansvar*», både med ny kunnskap gjennom kurs de siste to årene, og egne refleksjoner i samarbeid med foreldrene det neste barnehageåret.

2016 -17 : Årshjul – dokumentasjon og vurdering.

Måned	Barn	foreldre	personale
August	Tilvenning nye barn	Begynnersamtale med pedagogisk leder, nye foreldre	Planleggingsdag 26
September	Planlagte aktiviteter starter: turer, annet. Besøk av ” skolebarna” Fotografering	Foreldremøter på alle avdelinger	Avdelingsmøter og avdelingsledermøter starter opp
Oktober	Aksjonsdag 24	Foreldresamtaler på Knerten Aksjonsdag	Planleggingsdag
November		møte i SU Foreldresamtaler Hakke og Karde	Planleggingsdag 4 Julebord personale
Desember	13 Lucia .feiring Juleteater for Hakke og Karde Nissefest 21 Julemoro Seteren gård (tigerbarna) Julebord for alle barna	13 Lucia-feiring – foreldre ser på	
Januar	Skiskolestart tigerbarna uke 3		Planleggingsdag 2
Februar	Skidag		personalmøte
Mars		Foreldresamtaler Temakveld/kurs ? Generalforsamling	Planleggingsdag 17 Temakveld/kurs ?
April	Påskefrokost 6 og 7	påskefrokost	påskefrokost
Mai	16.mai-fest	16.mai-fest	Planleggingsdag 16.mai-fest Planleggingsdag 26
Juni	Sommerfest, overnattingstur tigerbarna	Dugnad Sommerfest Fotballkamp mot Lindebergveien	sommerfest
Kontinuerlig dokumentasjon:	Observasjon Sosialt samspill Turer/fysiske aktiviteter Barns medvirkning gruppeaktiviteter	Daglig informasjon e-post uke-referater månedsplaner halvårsplaner	Avdelingsmøter Ledermøter Planleggingsmøter Planleggingsdager
Vurdering gjennom:	samtaler	Daglig kontakt Samtaler Foreldremøter SU	Daglige samtaler Avdelingsmøter Personalmøter Planleggingsdager Medarbeidersamtaler

Merkedager og viktige datoer for barnehageåret 2016-2017

AUGUST	26 PLANLEGGINGSDAG
SEPTEMBER	12 Foreldremøte Knerten fotografering av barna i barnehagen 20 Foreldremøte Hakkebakkeskogen og Kardemommeby Besøk av "skolebarna"
OKTOBER	24 Aksjonsdag (feiring av FN- dagen)
NOVEMBER	4 PLANLEGGINGSDAG møte i samarbeidsutvalget (SU)
DESEMBER	13 Lucia-feiring 21 Nissefest Julebord barna Juleferien fra 24 t.o.m. 1 jan.
JANUAR	2 PLANLEGGINGSDAG åpner for barna 3 januar Skiskolestart uke 3 for tigerbarna
FEBRUAR	Skidag
MARS	2 karneval 17 PLANLEGGINGSDAG Generalforsamling
APRIL	6 og 7 påskefrokost – påskeferie fra 10 t.o.m.17
MAI	16 Vårfest –"17. mai-feiring" (arrangeres av foreldrene) 26 PLANLEGGINGSDAG
JUNI	Overnattingstur for tigerbarna Fotballkamp mot Lindebergveien Sommeravslutning med foreldre og barn

Barnehagen holdes stengt følgende uker sommeren 2017: uke 27-28-29-30

Første åpningsdag etter ferien er mandag 31 juli.